

HE 41/2025 vp
Toiminnanjohtaja Tapani Veistola
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
TaV 16.5.2025

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden
ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja
valvontavirastossa sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi**

Kokonaisuudet haltuun – sekä toiminnanharjoittajien että ympäristön eduksi

Yhden luukun malli sekä sitä tukeva Lupa- ja valvontaviraston perustaminen tehostavat hankkeiden luvitusta. Silloin hankekokonaisuuden eri luvat voidaan käsitellä yhtä aikaa rinnakkain eikä nykyiseen tapaan jonossa peräkkäin.

Malli mahdollistaa myös ympäristöasioiden entistä kokonaisvaltaisemman huomioon ottamisen. Erilaiset ympäristöön kohdistuvat vaikutukset voidaan silloin ottaa huomioon yhtä aikaa riippumatta siitä, mikä laki niitä koskee. Näin vältettäisiin joidenkin ympäristöasioiden “putoaminen” eri lupien ja prosessien väliin. Samalla voitaisiin välttää hankalia tilanteita, joissa hanke olisi saanut jo monta lupaa, mutta vasta viimeisten lupien kohdalla huomattaisiin vakavia ympäristöongelmia. Kokonaisvaltaisessa hankkeen tarkastelussa ympäristöongelmia olisi helpompi hallita esimerkiksi lupaehtoja säätämällä. Muuten jouduttaisiin herkemmin antamaan lopuksi ongelmallisia poikkeuslupia tai hylkäämään lupahakemus.

Yksityiskohtaisia lakikommentteja

Laki eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa

Jatkotyössä tulisi Turvallisuus- ja kemikaalivirasto liittää Lupa- ja valvontavirastoon sekä sen kaivos- ja ympäristöasiat tiiviimmin yhteen luokkuun muutenkin kuin vapaaehtoisuuden pohjalta (vertaa 16 §). Se edistäisi ympäristöasioiden aikaisempaa ja kokonaisvaltaisempaa huomioon ottamista.

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta

Hankeluettelossa tuulivoimaloiden mukaisen alarajan laskeminen viiteen voimalaan on perusteltua. Valtaosa hankkeista on paljon suurempia. Tällaiset pienet hankkeet saattavat kuitenkin sijoittua esimerkiksi kahden nykyisen hankkeen väliin tai lähelle asutusta. Niiden arviointi on tärkeää, koska tuulivoiman ohjaus tapahtuu muuten vain kuntien kaavoituksella ja rakentamisluvilla. Yva on helpoin tapa lisätä hankkeiden hyväksyttävyyttä.

Voimavarat ovat kynnyskysymys

Jotta yhden luukun uudistus onnistuisi, on välttämätöntä turvata Lupa- ja valvontaviraston voimavarat.

Muistettakoon, että selvitettäessä syitä yli vuoden kestävien ympäristölupaprosessien kestolle, havaittiin merkittävimmäksi lupaviranomaisesta johtuvaksi syyksi esittelijän liian suuri työkuorma. (Ympäristöministeriön julkaisuja 2021:35).

Onnistunut organisaatiomuutos vaatii aina erityisiä lisävoimavaroja. Uusien virastojen ja mallien toiminnan käynnistäminen on iso työ. Se vaatii myös käyttövaroja mm. yhtenäisten järjestelmien ja prosessien kehittämiseen.

Lopuksi

Yhden luukun malli sekä Lupa- ja valvontavirasto mahdollistavat strategisesti ympäristöasioiden kokoamista yhteen. (Tätä integraatiota voitaisiin myöhemmin jatkaa ympäristölainsäädännön ja sen erilaisten menettelyjen yhdentämisellä esimerkiksi ns. ympäristökaareksi.) Tällainen yhdentämiskehitys on helpottaa kaikkien osapuolten toimintaa ja on siten kaikkien edun mukaista.

Luvituksen ja hallinnon muutokset ovat suuria. Siksi niiden vaikutuksia kannattaa seurata. Lupien käsittelyn lisäksi tulee seurata vaikutuksia ympäristöön ja kansalaisten ympäristöoikeuksiin.

Suurin vaara on, että uusien menettelyjen hyödyt menetetään riittämättömien voimavarojen takia. Siksi resurssien varmistaminen on nyt kaikkein tärkeintä.

Lisätietoja

- toiminnanjohtaja Tapani Veistola, p. 0400 615 530, tapani.veistola@sll.fi
- ympäristöpäällikkö Antti Heikkinen. p. 044 901 0461, antti.heikkinen@sll.fi